

[Statsministeren.]

klumpsamlinger af forslag fra folketinget. Og det er ganske rigtigt. Det er en følge af udviklingen, og det hænger sikkert bl. a. sammen med den ganske enkle kendsgerning, at flere forslag i vore dage samlet udgør en helhed, fordi de udtrykker regeringens politik, f. eks. med hensyn til den økonomiske situation. Og denne helhed, bestående af mange forslag, er der måske forhandlet med partierne om, inden forslaget blev fremsat på rigsdagen. I folketinget er de så behandlet udfra dette helhedssynspunkt. Der har forhandlingerne eventuelt stået på i måneder. Et arbejde er foregået i udvalgene, derfra refereres til partigrupperne, som på den måde er med i afgørelse og stillingtagen. Og så sker det, at forslagene i allersidste øjeblik kommer til landstinget. Sådan har det været, og sådan er det, men jeg synes, at det netop bekræfter det, jeg hævder: at i realiteten har vi i mange år arbejdet under en etkammerforfatning. Derfor tror jeg også, den ærede socialdemokratiske ordfører hr. Hans Hansen har ret i, at der hverken findes midler eller veje til at opretholde landstinget.

Jeg takker det ærede medlem for tilslutningen og for udtalelsen om, at vi alle må gøre en indsats forud for folkeafstemningen. Det er ganske givet, at der trænges til et oplysningsarbejde, og jeg må måske også have lov til at sige her, at der i den — foreløbig — 3 dages debat, vi har haft her i landstinget, er fremsat mange udtalelser, som ikke kan siges at være en ligefrem logisk følge af forfatningsforslaget.

Det ærede medlem hr. Stensballe understregede som den nøgterne mand, det ærede medlem er, at en grundig behandling havde fundet sted i forfatningskommissionen. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg var glad for at høre dette af et medlem, hvis vurderingsvegne jeg sætter højt. Og jeg har også råd til at anerkende det ærede medlems optræden i hele denne sag, råd til at anerkende den logik, der præger det ærede medlem. Derfor var jeg glad for at høre netop hans fremhæven af betydningen af, at vi nu i fællesskab skulle klare den skærsild, som folkeafstemningen er.

Jeg lagde mærke til, at også det ærede medlem hr. Nielsen-Man indrømmede, at det var et grundigt arbejde, der var gjort. Må jeg iøvrigt sige, at allermindst det høje landsting kan med henblik på frem-

tiden være tjent med, at forslaget skulle falde ved folkeafstemningen — det tør jeg ganske roligt sige. Hvis det skulle ske — hvad jeg slet ikke tror —, at forslaget falder ved folkeafstemningen, vil man komme til at erfare rigtigheden af den betragtning, jeg her har fremsat.

Det vil naturligvis altid være en skønsag, hvornår tiden er inde til reformer, men hvis man — som jeg har prøvet på — handler i, hvad jeg vil kalde en værdibevarende liberal ånd, skal man være varsom med at forhale reformer, som trænger sig på. En forhalingstaktik på f. eks. det forfatningsmæssige område kan udmærket godt gennemføres, men en sådan taktik vil automatisk lægge grunden til andre og yderligere reformer.

Det ærede medlem hr. P. N. Petersen (Røjle) har ret i, synes jeg, at landstingets autoritet systematisk er blevet undergravet, lige siden vi fik 1915-grundloven. Og det er ikke det høje tings medlemmers skyld; det har været og er en udvikling, som ingen har kunnet dæmpe op for, og derfor forstår jeg heller ikke helt den — hvad skal jeg sige — spæde undertone af bitterhed, som jeg mener at have hørt i enkelte af indlæggene i disse dage.

Jeg har med tilfredshed bemærket mig det ærede medlem hr. Stensballes udtalelse om, at han foretrak det foreliggende forfatningsforslag for 1939-forslaget. Heri kan jeg kun være enig med det ærede medlem. Det ærede medlem var også inde på spørgsmålet om, hvorvidt ordførerne havde mulighed for at gøre deres synspunkter gældende, gøre dem gældende i lige så høj grad under en etkammerordning som under et tokammersystem. Andre ærede medlemmer har ligeledes været inde på dette. Må jeg her sige, at rent bortset fra, at organisationerne i vort land må siges at have en meget stor indflydelse, mange mener endogså for stor indflydelse, fordi organisationssynspunkter spiller en for stor rolle også her på rigsdagen, men rent bortset fra dette må jeg svare, at organisationerne bevarer de samme muligheder, som de har haft hidtil. Jeg har selv været erhvervsminister og kender lidt til dette, og jeg tror ikke, jeg går nogen for nær, når jeg siger, at praktisk talt ethvert forslag om erhvervsforhold er forinden fremsættelsen i allerhøjeste grad drøftet med erhvervenes repræsentanter.